

”Elän elämäni kokoajan uutta oppien. Vuosikymmenten kokemukset ja elämykset liittoutuvat edelleen tietämättäni tulevaisuuteen. Jotkut kulkemistani poluista olen hylännyt, jotkut käytän uudelleen. Päätie on selvä ja se antaa minulle mahdollisuuden tehdä poikkeamia ja rikastuttaa elämäni ja kokemuksiani. Matkani varrella olen tarvinnut ja tarvitsen edelleen muita ihmisiä, tukijoitani, jotkut asiat vain on mukavampaa kokea yhdessä. Lapsi nousee rappusten ensimmäiselle portaalle, katsoo taakseen, ottaa kaiteesta kiinni ja siirtyy toisella portaalle. Se taito, joka hänellä on ensimmäiselle portaalle kiivetessään on hallinnut pohja eteenpäin menemiselle. Yksi porras kerrallaan opittuja taitoja hyväksi käyttäen, välillä kaiteeseen (tai aikuiseen) nojaten hän pyrkii kohti päämääräänsä. Jos jalka lipsahtaa, tuki on lähellä, mutta ei tukahduta, ei kiipeä puolesta. Minun tehtäväni on olla silmät, kaide, aita, tila, innostaja, mahdollistaja, syli, raja, maa, pohja...”

”Minä haluaisin, että lapsi oppisi ilolla ja heti tulee mieleen kuinka tänään sanoin yhdelle lapselle jotain siihen tyyliin, että aikuinen päättää. Hyi minua, mutta opin myös itse koko ajan ja opettelen. Lapsen tulee saada elämyksiä ja kokemuksia, että jokin hänessä vähän liikaa. Lapsi ei tarvitse liikaa puhetta eikä kuuntelua, hän haluaa leikkiä ja touhuta ja leikkiä kehittymiseen täytyy antaa riittävästi aikaa. Lapsi oppii eniten (ehkä jopa) toisiltaan, siksi on tärkeää kiinnittää huomioita yleiseen ilmapiiriin ja meininkiin: miten puhutaan toisille, miten kannustetaan, miten aikuinen puhuu, että kannustetaan ystävän tekoihin, auttavaisuuteen, toisten huomioimiseen, yleiseen meininkileissöniin. Itse tuen oppimista olemalla turvallinen aikuinen ja ohjaamalla lasten käytöstä yms. oikeaan suuntaan – kohti jotain sellaista millä yleisesti ottaen tulee ihmisten kanssa toimeen, pärjää toisten kanssa → pärjää elämässä. Pitää mahdollistaa monipuoliset tavat oppia siinäpä haastetta. Aikuinen tarvii myös tukea, vertaistukea, on parempi työskennellä ryhmässä kuin yksin.”

”Kannatan lapsen omatoimisuutta ja luovuutta. Haluan antaa kaikille yhtäläiset mahdollisuudet oppimiseen ja tutkimiseen. Pidän lapsen yksilöllisyyttä ja onnea ja persoonallisuutta tärkeänä asiana. Lapsi oppii tutkimalla, tekemällä, maistelemalla, kuulemalla, tuntemalla, mallista seuraamalla sekä positiiviset että negatiiviset asiat kaikilla aisteilla. Lapsi oppii myös virheitä tekemällä ja epäonnistumalla asioissa. Jos lapsi saa kolhuja tai riitelee kaverin kanssa, siitäkin opitaan elämäntaitoja. Lapsi oppii omalta perheeltään ajattelu- ja toimintatapoja ja arvoja. Mahdollistan monipuolisen oppimisen tarjoamalla välineitä ja tilaisuuksia sekä kyselemällä lapsilta ideoita, toiveita, tarjoamalla omia ideoita. Annan lapselle mahdollisuuden kokeilla asioita. Annan lapsen haastaa itseään ja toisia, myös minua. Haluan antaa turvallisuuden tunteen, joka takaa arimmallekin oman tilan oppia. Kyseenalaistan omaa ajatteluani. Yritän etsiä jokaiselle lapselle ominaisen tavan oppia, tuen luovuutta.”

”Oppiminen on elinikäinen prosessi, koskaan ei voi olla valmis. Täytyy sietää keskeneräisyyttä ja olla itselleen armollinen. Kaikkea ei opi heti eikä kaikkea voi ottaa kerralla haltuun. Opitusta löytyy yleensä jotain muuta, mikä kiinnostaa ja taas oppimisprosessi käynnistyy aktiivisella tiedonhaualla. Lapsi oppii yritysten ja erehdysten kautta. Oppijat ovat erilaisia. Eräs 3-vuotias lapsi hämmästytti sarjoittamisen

taidoillaan. Hän kertoi itse oppineensa asian ” ku sää ope kerran näytit miten sitä tehdään”. Ko. lapsi ei ollut sillä tuokiolla mukana vaan rakensi legoilla vieressä. Oppimista tapahtuu siis kaiken aikaa kaikissa tilanteissa ja kaikilla aisteilla. Oppimista tuen kannustavasti, annan aikaa kokeilla, yrittää, erehtyä. Tartun lasten mielenkiinnonkohteisiin, tarjoan monipuolista toimintaa. Välillä myös vaadin hetkeksi keskittymään, aina ei voi tehdä niin kuin lapsi tahtoo/haluaa. Tämä vaatii kuitenkin lapsien/ryhmän tuntemista. Kuka tarvitsee patistelua/harjoittelua, kuka pystyy oppimaan ’helposti’.”

”Lapsi oppii tekemällä, tutkimalla, kokeilemalla, mutta myös kyselemällä suoria vastauksia. Joku sietää enemmän kokeilua/epäonnistumista, joku hermostuu heti, jos ratkaisua ei löydy. Voikohan sitä harjoitella? Oppiminen ja uudet asiat rakentuvat vanhan jo olemassa olevan tiedon pohjalle. Asiat pitää ymmärtää palapalalta. Lapset tarvitsevat (useimmat) jotain konkreettista, jota käyttää oppimisen tukena/havaintomateriaalina. Harvat vielä pystyvät abstraktiin ajatteluun. Oppimista voi tukea esittämällä kysymyksiä ja auttamalla lasta löytämään niihin vastauksen itse. Tiedon etsimisessä/asioiden kokeilemisessä voi olla mukana. Joku lapsi tarvitsee ohjausta, että saa tekemisensä pysymään ”kasassa” ja saa tehtyä asian loppuun. Lapsille ei kannata antaa valmiita vastauksia, tosin silläkin on joskus paikkansa. Joskus on hyvä oikaista väärinkäsityksiä, mitä lapset ovat itse päättelleet. Oppimisympäristöä voi muokata, että se houkuttelee lasta jonkin tietyn asian äärelle. Asioita voi harjoitella ja tutkia erilaisissa paikoissa ja erilaisissa tilanteissa. Lapset oppivat paljon toisiltaan, mutta siinäkin on aikuisen hyvä olla kuulolla että oppiminen etenee kuitenkin oikeaan suuntaan. Aikuinen voi kyseenalaistaa ja antaa vinkkejä.”

”Kaikilla pitää olla oikeus oppia uusia asioita, kokea oppimisen riemua, saada tutkia, kokea, aistia, tuntea erilaisia asioita elämän tilanteista riippumatta, oman kehitystason mukaisesti. Lapsi oppii toiminnan kautta liikkuen, tutkien, pohtien, arvioiden, kyseenalaistaen, kysymysten kautta. Lapsi peilaa omaa osaamistaan aikuisiin ja saman että eri-ikäisiin muihin lapsiin. Lapsi haluaa oppia uusia asioita. Nauttii uudesta opitusta ja soveltaa uutta oppimaansa ja käyttää tietoa uuden oppimiseen. Lapsilla pitää olla turvallinen, kannustava ympäristö, jossa hän voi rauhassa harjoitella taitojaan. Lapsilla pitää olla monipuolisia materiaaleja saatavilla, joita hän voi käyttää ja soveltaa niiden käyttöä. Mielikuvitus rajanaan. Lapsen kysymyksiin pitää vastata ja antaa tilaa lapsen omille pohdinnoille, oivalluksille ja ajattelulle. Lapsen pitää saada olla lapsi. Lapsen pitäisi opetella asioita erilaisissa kasvuympäristöissä (retket).”

”Parhaiten oppii itse asioita tekemällä ja kokeilemalla. Aiemmat kokemukset ja käsitykset vaikuttavat. Lapsi oppii mallista, etenkin mitä pienemmästä lapsesta on kyse sekä itse tekemällä, kokeilemalla myöskin yrityksen ja erehdyksen kautta. Toistot ovat monessa asiassa tärkeitä. Lapsen oma oivaltaminen ja kiinnostus sekä motivaatio tukevat oppimista. Oppimista voi tukea esim. itse tekemisen, kokeilemisen, mallintamisen jne. lisäksi kannustamalla, kehumalla, oppimisympäristöllä (materiaalit esillä, mahd. tehdä, tutkia, oivaltaa) sekä tarjoamalla sopivasti haastetta lapselle. Toiminnallisuus on keskeistä. Aina voi oppia uutta, joka asiassa.”

”Lapsi oppii yhdessä toisten kanssa sos. tilanteissa, muilta lapsilta, yhdessä tekemällä. Ilmapiiri (siis myönteinen ja salliva) on merkittävä – on uskallettava yrittää ja epäonnistua. Pitää saada olla aktiivinen toimija, pitää saada osallistua ja tehdä itse. Leikki on iso juttu ja niin on keskustelukin. Tutkiminen, kokeilu, yrittäminen, liikkuminen, ihmettely – hoksaminen. Tärkeää on lapsen oma tapa oppia, lasten erilaisuus... Luodaan mahdollisuuksia, annetaan välineitä. Ollaan kiinnostuneita lasten ajatuksista, ideoista, tartutaan

niihin. Tämä on (myös) arvostamista, joka vaikuttaa ilmapiiriin, mikä on mielestäni tärkeää oppimiselle. Yhdessä oleminen, yhteinen ideointi lapsiryhmässä saa ihania ideoita ilmoille. Aikuisten turhat säännöt ja varoitukset, jotka usein perustuvat aikuisen omaan mukavuuden haluun, hidastavat lasten oppimista. Oppimisen ilo on iso juttu! Tästä pitää jaksaa innostua → itsetunto.”

”Käsitykseni mukaan lapsi oppii lämpimässä, turvallisessa fyysisessä ja psyykkisessä kasvatusympäristössä. Lähtökohta on, että lapsen on hyvä olla. Hän kokee olevansa hyväksytty, arvostettu kuin myös hänen perhe. Esiopetukseen on kiinnostavaa ja mukavaa tulla. Siellä on toiminnallista, iloista, suvaitsevaista, armollista ja kannustavaa. Mokata saa. Iloitaan ja tehdään yhdessä. Liikutaan, temppuillaan, retkeillään, musisoidaan, keskustellaan lapsen kuullen vanhempien kanssa lapsen hyvistä asioista. Aikuisen ei tarvitse päteä, lapsi keskiössä. Sallitaan ja iloitaan. Lapsuus ja heidän ja perheiden erilaisuus. Yhteinen päämäärä ja toimintamallit ja -tavat. Struktuuuri, kauneus, läheisyys, yksilön kunnioitus. Ei tasapäistytä lapsia, iloitaan pienistä asioista. Yllätyskivoja lapsista lähteviä asioita ja projekteja. Joustoa, lapsen ja työyhteisön aitoa kuulemistä. Lepoa, levollisuutta, lauhkeutta, leikinlaskua, loruttelua, lauluja, liikuntaa, leikkejä...”

”Minun mielestäni lapsi oppii seuraamalla toisia lapsia, kuuntelemalla vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa. Aikuisen tehtävänä on antaa tilaa lapsen oman ajattelun kehittymiselle, luoda oppimisympäristö, joka mahdollistaa tutkimisen, kokeilemisen, havainnoinnin ja vuorovaikutuksen. Oppimisympäristöllä on iso merkitys. Aikuinen johdattelee keskustelua, kuuntelee, on läsnä, havainnoi lasten toimintaa ja rakentaa niitä kokonaisuuksia. Kun lapsi pääsee itse mukaan vaikuttamaan siihen mitä hän oppii, hänen motivaationsa on suurempi. Lapsi oppii eri aistien kautta, vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Hänellä on käsitys asiasta, joka vahvistuu tai muuttuu keskusteluissa, kokeiluissa, tutkimuksissa toisten kanssa. Oppimisympäristöllä on merkitystä. Onko lapselle annettu mahdollisuus vaikuttaa, valita mitä hän haluaa tehdä? Onko materiaalit oppimista tukevia? Onko huomioitu oppiminen lapselle ominaisena tapana toimia? Leikkiminen, liikkuminen. Onko ympäristö turvallinen henkisesti, fyysisesti, psyykkisesti? Miten aikuisten vuorovaikutus ryhmässä toimii? Onko kaikki samoilla linjoilla? Onko asiat puhuttu auki?”

”Lapsi oppii kokeilemalla ja yrittämällä → itse huomaa toimiiks joku asia näin vai ei.

Lapsi oppii leikin ja toiminnallisuuden kautta → leikkiä keskenään ja välillä myös aikuisen johdolla

Mielekkäät asiat edistävät oppimista → poimittava arjesta lasten mielenkiinnonkohteita

Jokaisella omat mielenkiinnon kohteet, jotka huomioitava oppimisessa → aikuinen osaa huomioida nämä esiopetuksen suunnittelussa

Tavat oppia erilaisia → niiden huomiointi → kaikki tavat eivät sovi kaikille

Lasten oppiminen myös keskenään, ei AINA aikuisen johdolla → yhdessä pohtimalla leikissä, ristiriitoja ratkomalla

Lasten oppimista tuetaan tarjoamalla oppimista edistäviä tilanteita ja välineitä → mitä kukakin tarvitsee oppimiseen

Tuetaan niitä lasten omia mielenkiinnon kohteita ja asioita, joista he pitävät

Tarjotaan lapsille mahdollisuus myös tietoisesti opettaa toisiaan (mm. toimimalla apuopena)

Aikuinen tukee lasta oppimisprosessin aikana, mutta jättää tilaa lasten omalle ajattelulle ja päättelylle, ei tarjota suoria vastauksia.”

”Lapsi oppii tekemällä, kuulemalla, tuntemalla, keskustelemalla. Rohkaisen lasta käyttämään kaikkia aisteja. Lapsi kyselee. Aikuinen ja ympäristö toimii mallina. Mallioppiminen. Lapsi tarkkailee. Lapsi on utelias. Lapsen itsetunto kohenee. Lapsi ei tee koskaan tyhmiä kysymyksiä. Lasta arvostetaan etsimällä lasta kiinnostavia materiaaleja. Ikätaso huomioidaan. Lasta opetettava käyttämään erilaisia tapoja käyttää tietoa. Tietotekniikka.”